

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Antoni Górski

w sprawie ze skargi G.F. i A.W.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu
Apelacyjnego w [...] z dnia 25 listopada 2011 r., sygn. akt I ACa .../11, wydanym w
sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości
przy ul. M. w [...]

przeciwko G. F. i A. W.

o zapłatę

oraz z powództwa wzajemnego G.F. i A.W.

przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej przy ul. M. w [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 marca 2017 r.,

zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 20 października 2016 r., sygn. akt I ACa .../15,

**uchyla zaskarżone postanowienie i pozostawia
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego
w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 września 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę G.F. i A.W. o wznowienie postępowania zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 listopada 2011 r., sygn. akt I ACa .../11, wydanym w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości przy ul. M. w [...] (dalej: „Wspólnota”) przeciwko G. F. i A. W. o zapłatę oraz z powództwa wzajemnego G.F. i A.W. przeciwko Wspólnocie o zapłatę.

Skarżący jako podstawę wznowienia powołali art. 403 § 2 k.p.c., podnosząc, że w toku postępowania prowadzonego przez Sąd Rejonowy w [...], sygn. akt II C .../09, uzyskali kserokopie wyciągów bankowych, z których nie mogli skorzystać w poprzednim postępowaniu, a które potwierdzały fakt wynajmowania przez Wspólnotę miejsc parkingowych należących do skarżących.

Uzasadniając odrzucenie skargi o wznowienie w postanowieniu z dnia 27 września 2013 r. Sąd Apelacyjny przyjął, że nie można uznać, iż dokumenty, na które powołują się skarżący, nie były im wiadome lub że nie mogli się na nie powołać w prawomocnie zakończonym procesie. Oznacza to, że dokumenty te nie stanowiły wykrytych środków dowodów w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c., z których skarżący nie mogli skorzystać w tym procesie. Wobec tego skarga jako nieoparta na ustawowej podstawie podlegała odrzuceniu (art. 410 § 1 k.p.c.).

Na skutek zażalenia skarżących Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 18 lutego 2015 r., sygn. akt I CZ 3/15, uchylił postanowienie z dnia 27 września 2013 r. Sąd wskazał, że odrzucenie skargi z powodu nieoparcia jej na ustawowej podstawie w myśl art. 410 § 1 k.p.c. może nastąpić w sytuacji, w której z samego uzasadnienia skargi w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że powołana w niej podstawa w rzeczywistości nie wystąpiła. Podkreślił, że Sąd Apelacyjny nie ustalił, czy skarżący mogli zapoznać się z powoływanymi jako podstawa skargi dokumentami, w tym kiedy zostały one złożone do akt innej toczącej się sprawy. Okoliczności przytoczone w uzasadnieniu skargi o wznowienie nie pozwoliły na ustalenie w sposób niebudzący wątpliwości, że skarga nie została oparta na ustawowej podstawie, gdyż skarżący mogli wykorzystać wyciągi z rachunku

bankowego Wspólnoty w toku prawomocnie zakończonych procesu. Odrzucenie skargi stanowiło więc naruszenie art. 410 § 1 k.p.c.

Orzekając drugi raz o skardze o wznowienie postępowania Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 20 października 2016 r. ponownie ją odrzucił.

Na rozprawie w dniu 7 października 2016 r. Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z poświadczonej kserokopii protokołu rozprawy z dnia 31 sierpnia 2011 r. w sprawie I Ns .../09 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w [...] na okoliczność treści zeznań złożonych w tej sprawie przez świadka A. J. dotyczących dostępu członków Wspólnoty do jej dokumentów finansowych. Ponadto pełnomocnik skarżących oświadczył, że z punktu widzenia powództwa głównego wyciągi z rachunków bankowych Wspólnoty miały znaczenie dla oceny podniesionego przez nich zarzutu nadużycia prawa, a z punktu widzenia powództwa wzajemnego jako potwierdzenie faktu zarządzania przez Wspólnotę lokalami wskazanymi w skardze.

Sąd uznał, że nie można rozpatrywać w kategoriach zaniedbania okoliczności, iż skarżący zaniechali powołania wyciągów z rachunków bankowych Wspólnoty w prawomocnie zakończonym procesie. Nie podzielił jednak argumentów skarżących wskazujących na wpływ tych dokumentów na wynik sprawy. Dokonując analizy motywów rozstrzygnięcia zawartego w wyroku z dnia 25 listopada 2011 r., Sąd przyjął, że powołane przez skarżących wyciągi z rachunków bankowych nie mogły, gdyby nawet je uwzględniono, doprowadzić od innego orzeczenia w odniesieniu do powództwa głównego lub powództwa wzajemnego. Kierując się tym założeniem uznał, że podstawa wznowienia powołana przez skarżących w rzeczywistości nie wystąpiła, co oznaczało, że ich skarga nie była oparta na ustawowej podstawie (art. 410 § 1 k.p.c.).

Skarżący zaskarżyli postanowienie z dnia 20 października 2016 r. zażaleniem. Zarzucili naruszenie art. 403 § 2 i art. 410 § 1 k.p.c. Wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W okolicznościach sprawy kluczowe znaczenie ma zarzut naruszenia art. 410 § 1 k.p.c. Skarżący podnoszą, że odrzucenie ich skargi było niezasadne,

ponieważ została ona wniesiona w terminie, jest dopuszczalna i została oparta na ustawowej podstawie.

W judykaturze i literaturze rozbieżności wywołuje kwestia, czy sąd badający dopuszczalność skargi o wznowienie (art. 410 § 1 k.p.c.) rozważa tylko, czy podana w skardze podstawa wznowienia odpowiada jednej z podstaw, które przewidziane są w kodeksie postępowania cywilnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2007 r., III UZ 9/07, OSNP 2008, nr 19-20, poz. 303 i z dnia 25 listopada 2011 r., II CZ 86/11, nie publ.), czy też także to, czy podana w skardze podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 48 i z dnia 20 maja 2011 r., III CO 5/11, OSNC 2012, nr 2, poz. 21), przy czym nawet w ramach drugiego z tych zapatrywań podkreśla się, że odrzucenie skargi o wznowienie postępowania dlatego, że już z samego jej uzasadnienia wynika, iż przytoczona podstawa wznowienia nie występuje, jest możliwe tylko wtedy, gdy nie zachodzą w tym względzie żadne wątpliwości (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 r., IV CZ 38/12, nie publ., z dnia 20 czerwca 2015 r., II CZ 93/14, nie publ.).

W niniejszej sprawie Sąd Najwyższy, rozpoznając pierwsze zażalenie, uznał, że - nawet dokonując oceny ewentualnego istnienia podstawy skargi w ramach art. 410 § 1 k.p.c. - trzeba tę ocenę ograniczyć do sytuacji niebudzących wątpliwości w świetle uzasadnienia skargi o wznowienie. Odnosząc to rozumowanie do działania Sądu Apelacyjnego wskazać należy, że nawet przy tym ujęciu przekroczył on granice kognicji wskazane w art. 410 § 1 k.p.c. Nie ograniczył się bowiem do odwołania do uzasadnienia skargi, lecz z jednej strony przeprowadził dowód na okoliczność, która miała być relewantna dla oceny istnienia powołanej podstawy wznowienia, a z drugiej strony przeprowadził analizę, w świetle okoliczności sprawy, w tym przede wszystkim motywów wyroku z dnia 25 listopada 2011 r., dotyczącą rzeczywistego istnienia tej podstawy. Rozpatrywał tym samym nie to, czy skarga jest oparta na ustawowej podstawie, lecz to, czy jest ona merytorycznie uzasadniona.

Przesądza to, że zarzut naruszenia art. 410 § 1 k.p.c. jest uzasadniony, i powoduje, iż bezprzedmiotowe jest rozpatrywanie zarzutu naruszenia art. 403 § 2 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zd. 1 w zw. z art. 394¹ § 3, art. 406 oraz art. 108 § 2 w zw. z art. 394¹ § 3, art. 398²¹ i art. 406 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

kc

jw